

Olsztyn, dnia 17 kwietnia 2018 roku

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
PS-V.431.1.4.2018

Pani
Elżbieta Rogowska
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Nowym Mieście Lubawskim
ul. Rynek 1
13-300 Nowe Miasto Lubawskie

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim (ul. Rynek 1, 13-300 Nowe Miasto Lubawskie; REGON 519549572; NIP 8771402321).
(akta kontroli str. 1-2)

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie jej prowadzenia wykonywanie zadań w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim nadzorowała:

- **Pani Elżbieta Rogowska**, która początkowo (**od dnia 12 czerwca 1990 roku**) pełniła funkcję Kierownika tego Ośrodka, a **od dnia 26 stycznia 2018 roku** – w wyniku wprowadzonych zmian w *Statucie* jednostki - pełni funkcję Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim.
(akta kontroli str. 7-15; 37)

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim początkowo utworzono stanowisko Zastępcy Kierownika MOPS (funkcjonowało ono do dnia 25 stycznia 2018 roku), a obecnie (od dnia 26 stycznia 2018 roku) stanowisko to – w wyniku zmian w Statucie Ośrodka – zmieniło nazwę na „Zastępca Dyrektora” MOPS.
Zadania Dyrektora MOPS - w czasie jego nieobecności – realizuje Zastępca Dyrektora.

- **Pani Dariusz Andrzejewski** (**od dnia 1 września 2007 roku**) zajmował stanowisko Zastępcy Kierownika MOPS, a **od dnia 26 stycznia 2018 roku** – w wyniku wprowadzonych zmian organizacyjnych – zajmuje stanowisko Zastępcy Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim.
(akta kontroli str. 16-24)

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

- **Zdzisław Jankowski** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Spraw Społecznych w Delegaturze Urzędu w Elblągu - przewodniczący zespołu kontrolnego;
 - legitymacja służbowa nr 6/2015 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
 - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 21 lutego 2018 roku nr FK-IV.0030.113.2018 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim;
(akta kontroli str. 25-26)
- **Eliza Latkowska** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Spraw Społecznych w Delegaturze Urzędu w Elblągu;
 - legitymacja służbowa nr 1/2018 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
 - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 21 lutego 2018 roku nr FK-IV.0030.119.2018 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim.
(akta kontroli str. 27-28)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 7 marca 2018 roku do 13 marca 2018 roku. Odnotowano ją - pod pozycją 1/2018 – w książce kontroli prowadzonej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim.
(akta kontroli str. 29)

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**
przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- **okres objęty kontrolą**
kontrolą objęto okres świadczeniowy 2017/2018 (od 1 października 2017 roku do 28 lutego 2018 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 2234) w związku z art. 29 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1851 ze zm.) – *zwanej dalej ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.*

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim – w zakresie objętym kontrolą - ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie analizy sprawozdań Rb-50 – wydatki (IV kwartał 2017 roku), a także na podstawie informacji otrzymanych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim dokonano następujących ustaleń:

1. W 2017 roku na realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dotacji Wojewody wydatkowano kwotę 7.716.715,28 zł, w tym na:
 - świadczenia wychowawcze - kwotę 7.602.675,24 zł;
 - obsługę wypłaty świadczeń – kwotę 114.040,04 zł.
2. Na obsługę realizacji zadań z zakresu świadczeń wychowawczych - w 2017 roku – miejska Gmina Nowe Miasto Lubawskie nie przeznaczała środków własnych.
(akta kontroli str. 113-117)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Miejska Gmina Nowe Miasto Lubawskie liczy około 11.090 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w gminie tej jest Burmistrz Nowego Miasta Lubawskiego.

Zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci organy gminy (do dnia 1 kwietnia 2016 roku) miały wyznaczyć lub utworzyć jednostki organizacyjne do realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego.

Działania kontrolne wykazały, że **do realizacji zadań** określonych ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci **wyznaczony został Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim.**

(akta kontroli str. 38-39; 108)

Decyzje z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wydawane były na podstawie upoważnień udzielonych przez Burmistrza Nowego Miasta Lubawskiego.

Na dzień rozpoczęcia kontroli MOPS w Nowym Mieście Lubawskim wykonywał swoją działalność na podstawie *Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim* nadanego Uchwałą Nr V/30/2015 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 17 marca 2015 roku (ze zmianami wprowadzonymi Uchwałami Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim: Nr XXIV/150/2016 z dnia 8 listopada 2016 roku oraz Nr XXXVII/238/2017 z dnia 19 grudnia 2017 roku).

(akta kontroli str. 30-37)

W § 7 - obowiązującego w dniu rozpoczęcia kontroli - *Statutu* jednostki kontrolowanej wyszczególniono ustawy na podstawie, których Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim realizuje zadania własne i zlecone. Wśród wymienionych dwunastu ustaw nie wyszczególniono ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci będącej przedmiotem prowadzonej kontroli. Niemniej jednak § 7 pkt 13 *Statutu* stanowi, że: „§ 7. Ośrodek realizuje zadania własne Gminy i zlecone Gminie w szczególności na podstawie: (...) 13) uchwał Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim oraz Zarządzeń Burmistrza Nowego Miasta Lubawskiego.”

(akta kontroli str. 32)

Na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci Burmistrz Nowego Miasta Lubawskiego - Zarządzeniem Nr 21/2016 z dnia 26 lutego 2016 roku – wyznaczył Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim do realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego. W świetle zapisów § 7 pkt 13 *Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim* są to zadania zlecone realizowane przez Ośrodek na podstawie zarządzenia Burmistrza Nowego Miasta Lubawskiego.

(akta kontroli str. 38-39)

Dyrektor MOPS w Nowym Mieście Lubawskim - w przekazanej kontrolującym pisemnej informacji z dnia 13 marca 2018 roku - uzasadnił, że w związku z wprowadzonym przez Burmistrza Nowego Miasta Lubawskiego Zarządzeniem Nr 21/2016 z dnia 26 lutego 2016 roku nie dokonano zmian w obowiązującym *Statucie* Ośrodka, gdyż nie było takiej potrzeby z uwagi na regulacje wynikające z § 7 pkt 13 *Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim*.

Powyższą informację włączono do akt kontroli.
(akta kontroli str. 40)

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Ośrodka – na dzień rozpoczęcia kontroli - określał *Regulamin Organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim* wprowadzony Zarządzeniem Nr 10/2018 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 26 stycznia 2018 roku.

(akta kontroli str. 41-59)

Po dokonanej analizie *Regulaminu Organizacyjnego* kontrolujący stwierdzili, że był on aktualny w zakresie objętym kontrolą.

Zadania objęte kontrolą wykonywano na podstawie obowiązujących przepisów prawa w zakresie pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

W myśl art. 10 ust. 3 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci – prowadzenie postępowania w sprawach świadczeń wychowawczych nie może powodować nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej, a także nie może naruszać norm zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach o pomocy społecznej.

W trakcie prowadzonych działań kontrolnych ustalono, że Ośrodek był organizacyjnie przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą. W związku z powyższym, realizacja zadań z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w jednostce objętej kontrolą nie zakłócała wykonywania w niej zadań z zakresu pomocy społecznej.

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim utworzony został Dział Świadczeń Społecznych zajmujący się – między innymi - realizacją zadań wynikających z: ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci; ustawy o świadczeniach rodzinnych; ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów; ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W Dziale Świadczeń Społecznych wyznaczony został koordynator organizacji pracy tej komórki. Zadania związane z koordynacją prac Działu (w tym również w zakresie realizacji zadań objętych kontrolą) wykonywał starszy inspektor – zgodnie z zapisami wynikającymi z jego zakresu czynności. W dniu rozpoczęcia kontroli w skład Działu Świadczeń Społecznych MOPS w Nowym Mieście Lubawskim, między innymi, wchodziło 2 pracowników (referentów - zatrudnionych na czas określony na pełnych etatach) merytorycznie realizujących kontrolowane zadania. Jeden z referentów realizował zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w ramach 4/5 etatu, a drugi w ramach 1/2 etatu. Pracownicy ci bezpośrednio podlegali Dyrektorowi Ośrodka. Zgodnie z pisemną informacją uzyskaną od Dyrektora Ośrodka – włączoną do akt kontroli - „*W okresie wzmożonego ruchu beneficjentów, tj. w trakcie składania wniosków na nowy okres świadczeniowy (sierpień-wrzesień) obsługą świadczeń wychowawczych, oprócz osób bezpośrednio realizujących program, zajmowali się dodatkowo inni pracownicy zatrudnieni w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej Nowym Mieście Lubawskim. Wszystkie zaangażowane do pomocy osoby posiadały stosowne upoważnienia.*”

(akta kontroli str. 60-62)

Ustalono, że w dniu rozpoczęcia działań kontrolnych koordynator organizacji prac Działu Świadczeń Społecznych MOPS oraz merytoryczni pracownicy realizujący zadania dotyczące świadczeń wychowawczych (2 osoby) posiadali zakresy czynności. Wśród zadań wymienionych w analizowanych – w trakcie kontroli - zakresach czynności wyszczególnione były, między innymi, zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

(akta kontroli str. 63-65; 69-73; 76-79)

Dyrektor Ośrodka (w dniu 13 marca 2018 roku) w czasie trwającej kontroli uaktualnił zakresy czynności koordynatora Działu Świadczeń Społecznych funkcjonującego w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim oraz dwóch pracowników merytorycznych realizujących kontrolowane zadania.

(akta kontroli str. 66-68; 74-75; 80-81)

Na podstawie udostępnionych kontrolerom dokumentów ustalono, że zarówno koordynator Działu Świadczeń Społecznych, merytoryczni pracownicy realizujący zadania z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, jak i pracownicy wspomagający okresowo realizację kontrolowanych zadań posiadali upoważnienia wydane przez Burmistrza Nowego Miasta Lubawskiego do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych.

(akta kontroli str. 82-96)

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim oraz Zastępca Dyrektora MOPS – na dzień rozpoczęcia kontroli - posiadali upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawach, o których mowa w art. 10 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

(akta kontroli str. 7-9; 17-19)

Zadania Dyrektora Ośrodka określone zostały w jego zakresie czynności i odpowiedzialności oraz w *Statucie* i *Regulaminie Organizacyjnym* MOPS w Nowym Mieście Lubawskim.

Z kolei zadania Zastępcy Dyrektora MOPS określone zostały w jego zakresie czynności i w *Regulaminie Organizacyjnym* MOPS.

(akta kontroli str. 10-15, 33, 37, 43-45; 20-24, 44)

W czasie prowadzonych działań kontrolnych - w dniu 13 marca 2018 roku - Burmistrz Nowego Miasta Lubawskiego dokonał aktualizacji zakresu czynności Dyrektora MOPS w Nowym Mieście Lubawskim. W tym samym dniu Dyrektor Ośrodka uaktualnił zakres czynności Zastępcy Dyrektora MOPS. Kserokopie uaktualnionych zakresów czynności włączono do akt kontroli.

(akta kontroli str. 13-15; 23-24)

W okresie objętym kontrolą pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim - wykonujący, między innymi, zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci - uczestniczyli w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu ich wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych im zadań. Udział w szkoleniach potwierdzały: sporządzony wykaz oraz przedstawione kontrolującym certyfikaty.

(akta kontroli str. 97-106)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim ma swoją siedzibę w jednopiętrowym budynku mieszczącym się przy ulicy Rynek 1 - będącym również siedzibą Urzędu Miejskiego w Nowym Mieście Lubawskim. Budynek posiada dwa wejścia – jedno główne (od frontu - ze schodami), drugie ewakuacyjne (z tyłu budynku) przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Nie ma więc żadnych przeszkód, aby osoby niepełnosprawne mające trudności

z poruszaniem dostały się - korzystając z wejścia ewakuacyjnego - do pomieszczeń biurowych MOPS. Wejście ewakuacyjne prowadzi na wewnętrzny parking Urzędu Miejskiego.

Pomieszczenia biurowe Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim usytuowane zostały na parterze budynku. Dla dwóch osób - realizujących zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci - przeznaczono jedno pomieszczenie biurowe (o powierzchni 15,96 m²). W pokoju tym wydzielono specjalne miejsce przeznaczone do przyjęć interesantów – umieszczono tam stół i krzesła. Interesanci w miejscu tym mogą przeprowadzić rozmowę z pracownikiem realizującym zadania dotyczące świadczeń wychowawczych, mogą wypełnić niezbędne wnioski lub oświadczenia. W głównym holu budynku – na kondygnacji zajmowanej przez Ośrodek - ustawiono stół wraz z krzesłami z przeznaczeniem dla interesantów. Obok drzwi prowadzących do pomieszczenia zajmowanego przez pozostałych pracowników Działu Świadczeń Społecznych MOPS (realizujących - między innymi - zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych, z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów) ustawiono również stół i krzesła dla oczekujących na załatwienie sprawy patentów.

Stwierdzono, że pracownikom realizującym kontrolowane zadania stworzono dobre warunki pracy. Oba stanowiska pracy osób wykonujących kontrolowane zadania wyposażone były w niezbędny sprzęt oraz urządzenia biurowe.

Dokumentacja z zakresu kontrolowanych spraw przechowywana była w zamkniętych na klucz szafach znajdujących się w pomieszczeniu biurowym osób realizujących kontrolowane zadania.
(akta kontroli str. 107-112)

Podmiot realizujący zadania w zakresie świadczenia wychowawczego - zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci - może przetwarzać, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań, dane osobowe osoby ubiegającej się o świadczenie wychowawcze oraz członków jej rodziny.

Podczas działań kontrolnych prowadzonych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim, zespołowi kontrolnemu przedstawiono dokument potwierdzający zarejestrowanie przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych zbioru danych osobowych o nazwie: „*ZBIÓR DANYCH UBIEGAJĄCYCH SIĘ O ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYCHOWYWANIA DZIECI*”.

(akta kontroli str. 118)

Osobom przeprowadzającym kontrolę okazano umowy licencyjne na oprogramowanie do obsługi świadczeń wychowawczych w 2017 roku zawarte ze Spółką Akcyjną Sygnity mającą swoją siedzibę w Warszawie.

Ustalono, że w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim pracownicy merytoryczni posługiwali się aktualną wersją oprogramowania, zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

(akta kontroli str. 119-122)

IV. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

Na podstawie miesięcznego sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego za miesiąc styczeń 2018 roku - sporządzonego w jednostce kontrolowanej - ustalono, że w miesiącu styczniu 2018 roku **wypłacono 1.177 świadczeń** wychowawczych (w tym **496** świadczeń na pierwsze dziecko). Świadczenia pobierało **757 rodzin**.

(akta kontroli str. 123-127)

Do dnia 31 stycznia 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim uzyskał **118** informacji o zmianie sytuacji dochodowej i rodzinnej osób, którym przyznano świadczenia wychowawcze na okres świadczeniowy 2017/2018 (w tym **20** informacji zostało pozyskanych we własnym zakresie). Ustalono, że - do dnia rozpoczęcia kontroli – we wszystkich przypadkach zweryfikowano dalsze posiadanie uprawnień do pobierania świadczenia wychowawczego, w tym:

- w przypadkach stwierdzenia utraty uprawnień do pobierania świadczeń wychowawczych (**36 spraw**) – prowadzono postępowania administracyjne w zakresie uchylenia bądź zmiany (w całości lub w części) decyzji ustalających prawo do świadczeń wychowawczych (art. 27 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci);
- w przypadkach stwierdzenia posiadania uprawnień do dalszego pobierania świadczeń wychowawczych (**82 sprawy**) odstępowano od wszczęcia postępowania – do akt spraw wpinano dokumenty potwierdzające uzyskanie dochodu lub zmianę sytuacji rodzinnej.

Ponadto - w okresie objętym kontrolą - w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim prowadzono **9 postępowań administracyjnych** w sprawie ustalenia wysokości nienależnie pobranych świadczeń i żądania ich zwrotu (z tego: 7 postępowań administracyjnych zakończono wydaniem decyzji administracyjnych orzekających o nienależnie pobranych świadczeniach i żądaniu ich zwrotu; 2 postępowania były w toku).
(akta kontroli str. 128-131)

W czasie prowadzonych działań kontrolnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim skontrolowano **35** losowo wybranych akt spraw, w których łącznie (w okresie objętym kontrolą) prowadzono **50** postępowań związanych z realizacją ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, w tym:

- 46 postępowań administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych;
 - 4 postępowania wyjaśniające związane ze zbadaniem zasadności faktu odstąpienia od wszczęcia postępowań administracyjnych w zakresie zmiany bądź uchylenia decyzji przyznających uprawnienia do świadczeń wychowawczych - z uwagi na posiadane informacje o zmianie sytuacji dochodowej rodziny bądź o zmianie składu rodziny.
- (akta kontroli str. 175; 226-229)

Losowy dobór próby badawczej dokonany został spośród wszystkich postępowań, związanych z realizacją ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, prowadzonych - w okresie objętym kontrolą - przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań. W trakcie kontroli, na bieżąco, udzielano instruktażu pracownikom realizującym kontrolowane zadania.

(akta kontroli str. 132-174)

Kontroli i analizie poddano:

- **16 postępowań administracyjnych** kończących się wydaniem decyzji przyznających świadczenia wychowawcze na pierwsze oraz na kolejne dziecko (rodziny mieściły się - w określonym ustawowo - kryterium dochodowym);
(akta kontroli str. 227-229)

- **6 postępowań administracyjnych** kończących się wydaniem decyzji odmawiających przyznania świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko (przekroczenie kryterium dochodowego określonego ustawą);
(akta kontroli str. 227-229)
- **12 postępowań administracyjnych** kończących się wydaniem decyzji przyznających świadczenia wychowawcze na drugie i kolejne dziecko (bez kryterium dochodowego);
(akta kontroli str.)175-225
- **10 postępowań administracyjnych** kończących się wydaniem decyzji uchylających lub zmieniających wcześniejsze decyzje - w związku ze zmianą sytuacji dochodowej lub składu rodziny;
(akta kontroli str. 227-229)
- **2 postępowania administracyjne** kończące się wydaniem decyzji orzekających o nienależnie pobranych świadczeniach wychowawczych oraz żądaniu ich zwrotu.
(akta kontroli str. 227-229)

Ponadto:

- w **4 przypadkach** dokonano kontroli zasadności podjęcia decyzji o odstąpieniu od wszczęcia postępowań administracyjnych w zakresie zmiany bądź uchylecia decyzji przyznających uprawnienia do świadczeń wychowawczych - z uwagi na uzyskanie dochodu lub z uwagi na zmianę składu rodziny świadczeniobiorców - w sytuacji, gdy dokonana przez pracowników analiza otrzymanych informacji w sprawie uzyskania dochodu lub zmiany składu rodziny wykazała, że świadczeniobiorcy w dalszym ciągu posiadają uprawnienia do pobierania świadczeń wychowawczych. Analizowano sprawy zakończone decyzjami o numerach:
 - 4209.912.6.2017;
 - 4209.915.6.2017;
 - 4209.556.5.2017;
 - 4209.597.11.2017;
 (akta kontroli str. 266-273)
- w **4 przypadkach** w sprawach zakończonych wydaniem decyzji przyznających uprawnienia do świadczeń wychowawczych kontroli poddano terminowość dokonania wypłaty pierwszych świadczeń w okresie świadczeniowym 2017/2018. Analizowano sprawy zakończone decyzjami o numerach:
 - 4209.597.5.2017;
 - 4209.654.8.2017;
 - 4209.687.5.2017;
 - 4209.734.6.2017.
 (akta kontroli str. 231-232; 237-238; 248-249; 266-267)

Ilość skontrolowanych spraw i ich akt była wystarczająca do dokonania oceny prowadzonych postępowań administracyjnych, a zastosowane do oceny mierniki były reprezentatywne dla losowo wybranej przez kontrolerów próby badawczej.

V. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

W okresie objętym kontrolą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim nie rozpatrywał żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o pomocy państwa

w wychowywaniu dzieci. Wynikało to z - przedstawionego kontrolującym - rejestru skarg prowadzonego w jednostce kontrolowanej oraz ze złożonej informacji w tym zakresie. (akta kontroli str. 297)

VI. Ustalone uchybienia

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono uchybienia nie mające wpływu na kontrolowaną działalność, tj.:

- W **16 przypadkach** - co stanowiło 100% ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych w zakresie ustalenia uprawnień do świadczeń wychowawczych (16) - przy ustalaniu uprawnień do pobierania świadczeń wychowawczych na pierwsze dziecko - w uzasadnieniach decyzji przyznających prawo do tych świadczeń - nie wyszczególniano faktycznej wysokości uzyskiwanego dochodu w przeliczeniu na osobę w rodzinie (ustalanego w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego). (akta kontroli str. 231-273)

Nie spełniano więc wymogu określonego w art. 107 § 3 Kpa stanowiącego, że uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione oraz dowody, na których się oparł.

Skutek ustalonych uchybień

Powyższe uchybienie – na dzień zakończenia kontroli - nie skutkowało negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonych postępowań administracyjnych.

- W **28 przypadkach** - co stanowiło 100% ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych w zakresie ustalenia uprawnień do świadczeń wychowawczych (28) – w aktach tych spraw stwierdzono brak udokumentowanego potwierdzenia przekazania wnioskodawcom pełnej informacji na temat: zdarzeń (przypadków) określających kiedy świadczenia wychowawcze nie przysługują; obowiązku udzielania na żądanie organu właściwego wyjaśnień oraz informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego. (akta kontroli str. 175; 226)

Skutek ustalonych uchybień:

Powyższe uchybienia – na dzień zakończenia kontroli - nie skutkowały negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonego postępowania administracyjnego.

W związku z powstaniem powyższych uchybień wskazać należy, że niestosowanie jasnych i wyczerpujących pouczeń może prowadzić do braku wiedzy świadczeniobiorcy w zakresie przypadków powodujących nienależnie pobrane świadczenia, a tym samym może wpływać na pobieranie świadczeń wychowawczych w sytuacji, gdy stają się one nienależne.

- W **4 przypadkach** – w sprawach, w których prowadzono postępowanie wyjaśniające z uwagi na otrzymane informacje o zmianie sytuacji dochodowej rodziny lub składu rodziny, co stanowiło 100% wszystkich analizowanych spraw z tego zakresu (4) - gdy po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego (w związku z zachowaniem uprawnień do pobierania świadczenia wychowawczego) odstępowano od wszczęcia postępowania administracyjnego zmierzającego do uchylecia lub zmiany decyzji ustalającej prawo do świadczenia – strona postępowania (świadczeniobiorca) nie była o tym fakcie informowana w sposób udokumentowany. Weryfikacja uprawnień do świadczenia wychowawczego dotyczyła postępowań administracyjnych w sprawach zakończonych decyzjami o numerach:
 - 4209.912.6.2017;
 - 4209.915.6.2017;

- 4209.556.5.2017;
 - 4209.597.11.2017.
- (akta kontroli str. 230; 266-273)

Skutek ustalonych uchybień:

Powyższe uchybienia nie skutkowały negatywnie dla żadnej ze stron prowadzonych postępowań administracyjnych.

Przyczyny powstania stwierdzonych uchybień to:

1. Nienależyty nadzór Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim nad realizacją bieżących zadań objętych kontrolą;
2. Niejednolite postrzeganie obowiązku wynikającego z art. 9 Kpa oraz z art. 25 ust. 2 pkt 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w przedmiocie należytego i wyczerpującego informowania stron postępowania administracyjnego o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie praw i obowiązków uczestników tego postępowania.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

1. Przestrzeganie wymogów określonych w art. 107 § 3 Kpa w zakresie wskazywania w uzasadnieniu decyzji ustalających uprawnienia do pobierania świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko faktycznej wysokości uzyskiwanego dochodu - w przeliczeniu na osobę w rodzinie - ustalonego w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego.
2. Pouczanie świadczeniobiorców w sposób udokumentowany, jasny i wyczerpujący o przypadkach (zdarzeniach) określających kiedy świadczenia wychowawcze nie przysługują oraz o obowiązku udzielania na żądanie organu właściwego wyjaśnień i informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego.
3. Informowanie świadczeniobiorców – w sposób udokumentowany - o wynikach przeprowadzonej weryfikacji w sprawach, w których prowadzono postępowanie wyjaśniające z uwagi na otrzymane informacje o zmianie sytuacji dochodowej rodziny lub składu rodziny, gdy po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego (w związku z zachowaniem uprawnień do pobierania świadczenia wychowawczego) odstępowano od wszczęcia postępowania administracyjnego zmierzającego do uchylecia lub zmiany decyzji ustalającej prawo do świadczenia.

Proszę Panią Dyrektora o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że - stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej - od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**
Artur Chojecki

(- podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu -)

